

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИСОКА ТЕКСТИЛНА СТРУКОВНА ШКОЛА
ЗА ДИЗАЈН, ТЕХНОЛОГИЈУ И МЕНАџМЕНТ
Број: 01-397
Датум: 20.06.2018. године
Београд

На основу члана 3, 6. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду, ("Службени гласник РС", број 101/2005, 91/2015 и 113/2017), Савет Високе текстилне струковне школе за дизајн, технологију и менаџмент (у даљем тексту: Школа), дана 20.06.2018. године, доноси

П Р А В И Л Н И К

о правима, обавезама и одговорности у области безбедности и здравља на раду

1. Опште одредбе

Члан 1.

Правилником о правима, обавезама и одговорности у области безбедности и здравља на раду, у даљем тексту: Правилник, Савет Високе текстилне струковне школе за дизајн, технологију и менаџмент, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, Закона о раду и других подзаконских прописа и аката о превентивним мерама за безбедан и здрав рад уређује права, обавезе и одговорност у области безбедности и здравља на раду запослених и то: послодавца, запослених, руководећих и руководних лица као и лица за безбедност и здравље на раду и посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих, инвалида и жена а нарочито ако раде на радним местима која су актом о процени ризика утврђена као радна места са повећаним ризиком а којима би такав рад могао да угрозио остваривање материнства, права инвалида и професионално оболелих као и друга питања у складу са законом, која могу допринети повећању безбедности и здравља на раду.

Члан 2.

Трошкови изазвани у спровођењу и примени прописаних мера безбедности и здравља на раду у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, других подзаконских прописа и прописаних превентивних мера за безбедан и здрав рад и одредбе овог Правилника, падају на терет пословања и неће проузроковати никакве финансијске обавезе за запослене, представнике запослених за безбедност и здравље на раду ако их запослени именују у складу са законом, тј. неће утицати на њихов материјални и социјални положај.

Висину потребних новчаних средстава за примену мера безбедности и здравља на раду одређује директор Високе текстилне струковне школе за дизајн, технологију и менаџмент уз сагласност Савета Школе посебним планом или одлуком на почетку сваке календарске године за текућу годину.

Члан 3.

Рад и организација рада у Школи заснива се и организује у складу са позитивним прописима за безбедан и здрав рад, прописаним превентивним мерама и утврђеним нормативима, техничким прописима, стандардима и препорукама, којима се запосленима обезбеђује безбедан и здрав рад, чиме се спречавају повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом.

2. Право на безбедност и здравље на раду

Члан 4.

Право на безбедност и здравље на раду у Школи имају:

- Запослени и сва лица која се по било ком основу нађу у пословним просторијама и осталим радним и помоћним просторијама Високе текстилне струковне школе за дизајн, технологију и менаџмент, ради обављања одређених послова или ради коришћења услуга, ако је о њиховом присуству упознат послодавац или друго одговорно лице;
- Ученици и студенти на професионалној пракси или практичној настави,
- Лица која се налазе на стручном оспособљавању, преквалификацији или доквалификацији;
- Остала лица у складу са чланом 5. Закона о безбедности и здрављу на раду.

Права запослених:

Члан 5.

Запослени у Школи имају следећа права:

- Да се пре почетка рада упознају са опасностима и штетностима које им прете на њиховом радном месту или на пословима које у току рада обављају као и са мерама безбедности и здравља на раду;
- Да за време рада буду снабдевени средствима и опремом за личну заштиту која су актом о процени ризика предвиђена за њихово радно место ако се опасност и штетност не може отклонити на други начин;
- Да послодавцу дају предлоге и примедбе у вези са безбедношћу и здрављу на раду а ради побољшања и стварања безбедних услова рада на радном месту и у радној околини;
- Да одбију да раде на радном месту ако им прети непосредна опасност по живот или здравље зато што нису спроведене мере безбедности и здравља на раду, све док се те мере не спроведу;
- Да одбију да раде ако им послодавац није обезбедио претходни и периодични лекарски преглед за рад на радном месту које је Актом о процени ризика утврђено као радно место са повећаним ризиком;
- Да одбију да раде ако у току оспособљавања за безбедан рад није упознат са свим опасностима и мерама безбедности за радно место на које су распоређени да раде;
- Да одбију да раде ако их послодавац распореди да раде дуже од пуног радног времена или ноћу, а ако по оцени службе медицине рада такав рад може да им/му погорша здравствено стање;
- Да одбију да ради са средством за рад ако на њему нису примењене мере безбедности и здравља на раду у складу са прописаним превентивним мерама за безбедан и здрав рад или актом о процени ризика;
- Да се упознају са актом о процени ризика и свим прописаним мерама којима може да се отклони опасност и штетност које им/му прете на радном месту;
- Запослени има и друга права утврђена законом.

Посебна права, обавезе и мере безбедности и здравља младих, жена, инвалида и професионално оболелих.

Члан 6.

Запослени у Школи, који је млађи од 18. година неће се распоређивати на послове где се обавља нарочито тежак физички рад или рад на висини, или излагању штетним зрачењима или са средствима која су актом о процени ризика утврђена као опасна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и на местима рада која носе ризик по здравље од јонизујућег зрачења, хладноће, топлоте, буке или вибрације.

Члан 7.

Запосленом који је млађи од 18 година, пуно радно време у Школи може да износи највише 35 часова недељно.

Члан 8.

Запослени млађи од 18. година не може се распоредити на радном месту или пословима које је актом о процени ризика утврђено као радно место са повећаним ризиком, нити може да ради ноћу, осим када је неопходно да се заврши рад прекинут услед више силе, под условом да се такав рад мора завршити без одлагања, с тим што ће исти радити под надзором пунолетног запосленог.

Члан 9.

Запослена жена за време трудноће, не може бити распоређена на пословима, који су по налазу надлежног здравственог органа штетни за њено здравље и здравље детета, као и на пословима где се подиже терет тежи од три кг. и где је изложена високој температури или вибрацијама.

Члан 10.

Запослена жена за време прве 32 недеље трудноће неће се распоређивати да ради прековремено и ноћу, ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета као ни за време последњих осам недеља трудноће.

Члан 11.

Запосленом инвалиду у Школи обезбедиће се обављање послова према преосталој радној способности утврђене решењем надлежне инвалидске комисије.

3. Организовање послова безбедности и здравља на раду и права и обавезе лица за безбедност и здравље на раду

Члан 12.

Послове безбедности и здравља на раду у Школи обављаће лице које послодавац писаним актом именује и које има стручни испит о практичној оспособљености за обављање послова безбедности и здравља на раду или ће се ангажовати правно лице или предузетник са лиценцом (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

Члан 13.

Лице за безбедност и здравље на раду обављаће све послове у складу са одредбама члана 40. Закона о безбедности и здрављу на раду као и другим прописаним превентивним мерама за безбедан и здрав рад, а нарочито следеће послове:

- Прати законске прописе у области безбедности и здравља на раду, нова научна сазнања и достигнућа у овој области, и припрема предлоге за њихову примену у Школи;
- Припрема предлоге општих аката из области безбедности и здравља на раду у циљу ближег уређења и унапређења безбедности и здравља на раду;
- Организује и обавља функционалну контролу у области безбедности и здравља на раду;
- Организује превентивне периодичне прегледе средства за рад и испитивања услова радне околине;
- Припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан рад;
- Припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- Планира и организује активности на изради акта о процени ризика, прати његову примену и предлаже у случају потребе његову измену и допуну;
- Предлаже и организује додатну здравствену заштиту у случају потребе;
- Остварује сарадњу са надлежним државним органима и стручним организацијама из области безбедности и здравља на раду;
- Води евиденцију у области безбедности и здравља на раду;
- Обавља и друге послове из безбедности и здравља на раду у складу са законом, овим Правилником, Актом о процени ризика на радном месту и радној околини и налогу послодавца односно директора или лица које је он овластио.

Члан 14.

Лице за безбедност и здравље на раду има право да забрани рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог.

Забрана из става 1. овог члана важи док се опасност по живот или здравље запосленог у потпуности не одклони.

4. Обавезе запослених

Члан 15.

Запослени у Школи обавезни су да:

- се придржавају прописаних и наложених мера безбедности и здравља на раду;
- своје послове обављају са пуном пажњом, због безбедности и здравља свог живота као и безбедности и здравља осталих запослених у тој радној околини;
- одмах пријаве све уочене неправилности, недостатке и појаве на средствима за рад, електричну инсталацију и сл. које могу да изазову повреду на раду непосредном руководиоцу или другом овлашћеном лицу;
- правилно рукују средствима за рад и поступају по упутствима за безбедан и здрав рад;
- наменски и увек када су на радном месту користе ЛЗС прописана Актом о процени ризика или Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средства и опреме за личну заштиту на раду („Службени гласник РС“, број 92 /08);

- присуствују организованом оспособљавању за безбедан рад и да се подвргну провери теоретског и практичног знања из безбедности и здравља на раду;
- се одазове и у предвиђеном року подвргне здравственом или санитарном прегледу на који га упућује послодавац;
- се подвргне алко-тесту и провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности, на захтев непосредног руководиоца или лица за безбедност и здравље на раду;
- поступа и примењује и друге мере безбедности које му издаје директор, лице које он овласти, непосредни руководиоца или лице за безбедност и здравље на раду.

5. Обавезе послодавца

Члан 16.

Послодавац – Школа обавезна је и дужна:

- да примењује мере безбедности и здравља на раду прописане Законом и прописима о превентивним мерама за безбедан и здрав рад;
- да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог као и финансијска средства за примену свих прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Одговорност у обезбеђивању и спровођењу мера безбедности и здравља на раду

5.1. Одговорност Савета Школе

Члан 17.

- Да на предлог директора Школе донесе општи акт о правима, обавезама и одговорности у области безбедности и здравља на раду;
- Да у случају потребе доноси одговарајуће одлуке којима се уређују поједина питања у циљу обезбеђења и унапређивања мера безбедности и здравља на раду;
- Прати извршење мера безбедности и здравља на раду и предузима мере ради спровођења истих;
- Разматра извештаје о стању безбедности и здравља на раду запослених у Школи.

5.2. Одговорност директора Школе

Члан 18.

Директор је одговоран:

- Ако запосленог који обавља послове са повећаним ризиком и за кога се на лекарском прегледу утврди да не испуњава здравствене услове не премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима;
- Ако у писаном облику не одреди лице за безбедност и здравље на раду у складу са Законом;

- Ако не покрене поступак процене ризика на радном месту и у радној околини као и његову допуну и измену у складу са законом
- Ако на почетку сваке пословне године не одреди финансијска средства за спровођење мера безбедности и здравља на раду.
- Ако лицу које обавља послове безбедности и здравља на раду не омогући независно и самостално обављање послова безбедности и здравља на раду.
- Ако запосленима у утврђеном року не обезбеди средства и опрему за личну заштиту у складу са актом о процени ризика.
- Ако не дозволи запосленом да се за време рада теоретски и практично оспособи за безбедан и здрав рад у прописаном року;
- Ако лицима која раде на радном месту са повећаним ризиком, ако су таква места утврђена актом о процени ризика, не створи могућност и не дозволи да се подвргну претходним или периодичним лекарским прегледима или провери оспособљености за безбедан рад најмање једном годишње,
- Ако не омогући да се од стране правног лица са лиценцом у прописаном року обаве претходни и периодични прегледи средстава за рад и испитивање услова радне околине;
- Ако за обављање послова безбедности и здравље на раду ангажује правно лице или предузетника који немају одговарајућу лиценцу;
- Ако одреди лице за обављање послова безбедности и здравља на раду а исти нема стручни испит о практичној оспособљености за обављање послова безбедности и здравља на раду и није запослен на неодређено радно време у школи;
- Ако надлежном инспектору рада не омогући вршење надзора или улазак у пословне просторије када су запослени на раду,
- Ако запосленима онемогући да бирају свог представника за безбедност и здравље на раду, или том представнику онемогући увид у акта о безбедности и здрављу на раду.
- Ако запосленом да на употребу средства за рад и опрему за личну заштиту на којима нису примењене прописане мере за безбедан и здрав рад, односно немају упутства за безбедан рад и одржавање односно немају упутства преведена на српском језику;
- Ако не заустави сваку врсту радова који представљају непосредну опасност за живот или здравље запослених;
- Ако при промени технолошког процеса средства за рад не прилагоди том технолошком процесу пре почетка радова;
- Ако не сачини програм о поступном отклањању недостатака који су утврђени актом о процени ризика и не утврди рокове за његову реализацију;
- Ако у сарадњи са другим одговорним лицима у Школи не отклони недостатке чије отклањање је наредио инспектор рада.

5.3. Одговорност секретара Школе

Члан 19.

Секретар Школе је одговоран:

- Ако одмах усмено не пријави лицу за безбедност сваку повреду на раду која се догоди у Школи;
- Ако не обезбеди да руководиоци служби и друга одговорна лица видно истакну упутства и ознаке за безбедан и здрав рад које Школи презентира лице за безбедност и здравље на раду;

- Ако не обавести лице за безбедност, односно надлежну инспекцију рада да је запослени одбио да ради на радном месту на којем нису примењене прописане мере безбедности и здравља на раду;
- Ако лице које обавља послове безбедности и здравља на раду као правно лице са лиценцом претходно не упозна са технолошким процесом и ризицима у процесу рада;
- Ако запосленог одреди да обавља послове на којима нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду;
- Ако дозволи да запослени обавља послове за које је засновао радни однос или је ангажован за обављање послова по другим основама а није обавестио лице за безбедност и здравље на раду да га претходно оспособи за безбедан рад и упише у прописану евиденцију.

Члан 20.

Руководиоци организационих јединица и служби одговорни су- свако у подручју своје надлежности:

- Ако се запослени не придржава прописаног или уобичајеног рада на средствима за рад, па на тај начин угрози своју безбедност или безбедност других запослених;
- Ако запослени скине, оштети или на други начин онемогући да заштитна направа не служи својој намени и тиме угрози своју безбедност или безбедност осталих запослених;
- Ако запослени самоиницијативно врши интервенције на средству рада или њен рад прилагођава себи или за време чишћења свог радног места или средство рада не заустави односно не искључи средство рада из радног режима;
- Ако директору Школе или лицу за безбедан и здрав рад одмах не пријави сваку повреду на раду или појаву која је могла да угрози безбедност и здравље на раду запосленог;
- Ако после настанка теже повреде на раду не остави средство рада на коме је дошло до повреде или лице места у онаквом стању у каквом је било у моменту настанка повреде, док се не изврши одговарајући увиђај.

5.5. Одговорност лица за безбедност и здравље на раду

Члан 21.

Лице за безбедност и здравље на раду одговорно је:

- Ако не обавља послове у складу са чланом 40. Закона о безбедности и здрављу на раду и других прописаних мера за безбедан и здрав рад;
- Ако не извештава надлежну инспекцију рада о обавезама из члана 18. Закона о безбедности и здрављу на раду, а послодавац га је обавестио о тим случајевима;
- Ако не обавести инспектора рада о извршењу његовог решења о отклањању недостатака;
- Ако не води и не чува у прописаним роковима прописану евиденцију из области безбедности и здравља на раду;
- Ако на захтев инспектора рада не достави извештај о стању безбедности и здравља на раду;

- Ако по обавештењу непосредног руководиоца или другог руководећег запосленог или директора Школе не изврши оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад или проверу његове оспособљености;
- Ако по налогу директора Школе не организује претходне или периодичне лекарске прегледе запослених који раде на радним местима са повећаним ризиком.
- Ако по дозволи директора Школе у прописаним роковима не организује претходне или периодичне прегледе средства и опреме за рад или испитивање радне околине од стране правног лица са лиценцом.

5.6. Одговорност запослених

Члан 22.

Запослени је одговоран у спровођењу и примени мера безбедности и здравља на раду ако:

- не примењује прописане мере безбедности и здравља на раду;
- ненаменски користи средства и опрему за рад;
- не користи средства и опрему за личну заштиту на раду која су му с обзиром на врсту посла коју обавља дата на коришћење;
- у складу са својим сазнањима, одмах не обавести свог непосредног руководиоца о неправилностима, недостацима, штетностима и опасностима као и о другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље као и безбедност и здравље дугих у његовој радној околини;
- се по налогу овлашћеног лица Школе не подвргне оспособљавању за безбедан рад или проверу оспособљености као и тесту да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности;
- своје радно место и радну околину пре напуштања односно по завршетку смене не остави у беспрекорно чистом и безбедном стању.

Члан 23.

Поступање запосленог супротно одредбама члана 22. прве до шесте алинеје овог Правилника представља повреду радне обавезе због које послодавац може отказати уговор о раду запосленом у смислу члана 179. став 2. тачка 3. Закона о раду.

6. Представник запослених за безбедност и здравље на раду

Члан 24.

Запослени у Школи могу у складу са Законом бирати представника запослених или одбор за безбедност и здравље на раду.

Члан 25.

Осим Законом прописане опреме за рад у Школи неће се вршити превентивни и периодични прегледи и провера опреме за рад од стране правних лица са лиценцом.

Преглед остале опреме за рад једном у току месеца обављаће служба или запослени на одржавању.

7. Прелазне и завршне одредбе

Члан 26.

Све што није регулисано овим Правилником, примењиваће се Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду, Закона о раду и других прописаних превентивних мера за безбедан и здрав рад.

Члан 27.

Овај Правилник ступа на снагу даном потписивања од стране директора Школе.

Члан 28.

Са одредбама овог Правилника запослене упознати објављивањем на огласној табли Школе.

Члан 29.

Даном ступања на снагу овог Правилника, престају да важе одредбе Правилника о безбедности и здравља на раду број 01-95 од 11.02.2008 године.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
др Адела Медовић Баралић

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ
др Горан Савановић